

# J. Paroubek upřímně o Českém Senátu a senátorech: Užiteční idioti nebo...

- CZ24 News | 24. května 2020

...slepé střevo české politiky? Dnešní média jsou plná vyjádření předsedy Senátu, Vystrčila, i některých dalších senátorů o údajném výhrušném vměšování čínských diplomatů do vnitřních záležitostí ČR a o údajném bezprecedentním porušení suverenity ČR.

V úvodu svého článku musím konstatovat, že většina Senátu je posedlá nenávistí vůči Číně, která přerůstá až do patologické roviny. Naštěstí reakce české vlády na excentrická vyjádření horní komory není vlastně žádná a dosavadní politika vlády je ve vztahu k východním mocnostem v zásadě realistická.

Chci proto připomenout pánům senátorům, kteří nemají, jak se zdá, potřebné politologické znalosti, několik důležitých fakt. V roce 1972, během návštěvy amerického prezidenta Nixona, ministra zahraničních věcí Rogerse a poradce pro státní bezpečnost Kissingera v Číně, byl v Šanghaji podepsán mezi představiteli obou států důležitý dokument. Vlastně pakt mezi Čínskou lidovou republikou a Spojenými státy.

Mimochodem, když jsem byl loni v září v Šanghaji, byl jsem na večeři ve stejné místnosti hotelu, kde údajně jednali v roce 1972 prezident Nixon a nejvyšší představitel Číny Mao Ce-tung.

Pakt, který mezi sebou obě země uzavřely, nese název Šanghajské komuniké. Řekněme si otevřeně, že tento akt byl primárně zaměřen proti Sovětskému svazu, který obě mocnosti (Čína i USA) tehdy považovaly za nebezpečí ve světě číslo jedna.

Toto komuniké zásadním způsobem změnilo také vztah USA a Tchaj-wanu. Spojené státy v dokumentu uznaly, že Tchaj-wan je součástí jediné Číny a že tuto skutečnost nebudou nijak zpochybňovat. Z formulace o jediné Číně, kterou v textu komuniké vymyslel architekt celého ujednání Henry Kissinger, byl nadšen dokonce i tehdejší čínský premiér Čou En-lai. USA se současně zavázaly, že stáhnou veškeré vojenské jednotky z Tchaj-wanu. Dále se zavázaly, že ukončí diplomatické vztahy s Čínskou republikou na Tchaj-wanu. USA dále zrušily americko-tchaj-wanskou obrannou smlouvu z roku 1954. ČLR naopak netrvala na zrušení rezoluce OSN z doby korejské války, která označovala Čínu za agresora (Sovětský svaz se tehdy naprosto hloupě nezúčastňoval jednání Rady bezpečnosti OSN a nemohl tedy tuto rezoluci vetovat).

Zkrátka, vztah s Čínou byl tehdy pro USA nejdůležitější mezinárodně-politickou prioritou. Čína se na základě ujednání se Spojenými státy stala členským státem OSN a její reprezentant zasedl na místo stálého člena Rady bezpečnosti. Tchaj-wan z OSN zcela vypadl.

Je potřeba si uvědomit všechny tyto důsledky Šanghajského komuniké mezi Čínou a Spojenými státy z roku 1972.

Prostě Spojené státy po dvaceti letech existence ČLR přestaly doufat ve zhroucení komunistického režimu v Číně a vydaly se na cestu realistické politiky. Zcela nepochybně také reálpolitiky, protože tímto komuniké, kterým Spojené státy Číně zaplatily v podstatě tím, co chtěla, vytrhly ČLR definitivně z tehdejší světové socialistické soustavy.

Po téměř padesáti letech jsou ovšem Spojené státy v jiné situaci. Sovětský svaz se jako jejich

někdejší protipól rozpadl a Čínská lidová republika se z nepatrného podílu na světovém hospodářství v roce 1972 dnes může chlubit ekonomikou, která vyrábí zhruba pětinu světové průmyslové produkce.

Čína se dlouhodobě nepouští do žádných vojenských dobrodružství jako Spojené státy a udržuje své vojenské výdaje na uzdě. Zhruba na úrovni čtvrtiny vojenských výdajů každoročně vynakládaných na obranu Spojenými státy. Na ochranu vlastního teritoria to Číně stačí, na vybudování odstrašující vojenské síly rovněž. Čínské hospodářství tak má k dispozici mnohem větší finanční prostředky na vývoj a výzkum a na rozvoj progresivních technologií, nežli Spojené státy a západní Evropa (EU).

V posledních až třiceti letech je Čína tahounem světového hospodářského růstu. I v tomto roce, po tvrdém zásahu pandemií COVID-19, čínská vláda očekává růst hospodářství své země meziročně o 3%. Tedy, po propadu v prvním čtvrtletí tohoto roku (6,8%) bude v dalších čtvrtletích následovat růst ekonomiky. Oživuje se export Číny, ale také domácí spotřeba. Vláda tomu napomáhá rozsáhlou intervenční politikou. Výhodou Číny v tomto okamžiku je, že je nejen fungující tržní ekonomikou, ale také státem, kde vláda využívá nástroje plánovitého řízení, včetně rozsáhlých státních intervencí v oblastech, kde to hospodářství Číny, podle názoru vlády, potřebuje. A tento intervencionismus prostupuje čínskou veřejnou správou také na dalších jejích stupních, v provinciích a ve velkých městech. Očekává se, že v těchto dnech na zasedání čínského parlamentu budou schváleny rozsáhlé intervenční programy pro ekonomiku země, které podpoří dynamiku hospodářství.

Je zřejmé, že americká vládní administrativa přemýšlí, jak systémem postupných kroků eliminovat dopad ustanovení Šanghajského komuniké. Těžko očekávat, že by se USA ale podařilo např. prosadit, aby se Tchaj-wan stal členským státem OSN. Vliv ČLR v rozvojovém světě je dnes takový, a zejména ve spojení s Ruskem v mezinárodní politice obecně, že takováto možnost je zcela vyloučena. Byla by to velká politická porážka Spojených států, které se pod chaotickým vedením prezidenta Trumpa, jenž zjevně nezvládá průběh pandemie COVID-19 ve své zemi, stahují z řady oblastí světa. Pokud se ale jedna velmoc stáhne z některé oblasti světa, třeba z Tichomoří, do vzniklého vakua vnikne dříve nebo později velmoc jiná.

Číňané hospodářsky pronikají jak do velké části asijských zemí, Afriky, tak do zemí Latinské Ameriky. Jsou strategickými partnery v rámci své politiky Pás a cesta i např. evropských zemí, jako je Itálie a Portugalsko.

Je zřejmé, že ve Státním departmentu USA přemýšlejí, jak hrát proti ČLR tchaj-wanskou kartou. Nově zvolená prezidentka Tchaj-wanu se snaží tahat čínského tygra za vousy, když se dožaduje suverenity Tchaj-wanu, který ovšem světové společenství až na pár zemí uznává jako součást jediné Číny. Státní department zkrátka potřebuje, aby nějaký trouba – nejlépe vysoký ústavní činitel některé západní země – zajel na Tchaj-wan na jakousi quasistátní návštěvu, aby tak prolomil princip jediné Číny, což by ve fantazii autorů této zcestné myšlenky mohlo podnítit některé další představitele z jiných zemí k následování. Je to nebezpečná hra administrativy Spojených států s ohněm. A hlavně hra zbytečná.

Dříve nebo později se na Tchaj-wanu, kde v posledních dvaceti pěti letech probíhají demokratické volby, může stát vládnoucí stranou Kuomintang a je vše jinak. Kuomintang, jak známo, má dosti blízké vztahy s čínskými komunisty a je pro sjednocení. Stačí jedna ekonomická krize a hlubší ekonomický pokles Tchaj-wanu, pár korupčních afér dnes vládnoucí politické strany a v některých z následujících voleb je vymalováno.

Čína, jak se ukazuje i na příkladu Hongkongu, je velice odolná i vůči bouřlivým protestům ve městě, které ji mají vyprovokovat k tvrdému mocenskému zásahu. Celý protest v Hongkongu však zůstal izolován jen na Hongkong a eventuálním dalším důsledkem protestů bude postupný přesun mnoha

aktivit i ve finančním sektoru z Hongkongu do blízkého Šen-čenu. A také Šanghaj, tedy ekonomické a finanční centrum Číny, čeká na svou příležitost... Zkrátka čeští pravicoví politici, včetně Pirátů, se tak trochu dostávají do pozice užitečných idiotů, kteří mají být torpédem, které vyvede Tchaj-wan z mezinárodní izolace. Kromě ideologicky předpojaté české pravice a Pompea to ale nikdo jiný ve světě nepotřebuje. Byznys s Čínou i s Tchaj-wanem pěkně probíhá, tak proč si ho narušovat hloupostmi. To si myslí Němci, Britové, Francouzi, Italové i např. nám blízcí Rakušané.

Česká pravice ráda blábolí o tom, že k nám Čína „nedopravila“ žádné velké investice. Řekněme si otevřeně, že to prezident Zeman po svých návštěvách v Číně, kdy pustil svou fantazii tak trochu na výlet, přehnal, pokud jde o zájem velkých čínských investorů u nás investovat. Ostatně, kdo by se hrnul do prostředí, které je částečně nepřátelské.

Prostě to, co předvádí česká pravice, je z hlediska vztahů s Čínou nejen hloupé (Čína je a zůstane druhým největším dovozcem zboží do Česka), ale z hlediska „podpory“ zájmů státního departmentu USA zcela neperspektivní. Budou tak akorát tahat čínského tygra za vousy A to je tak vše. Kromě rozhořčených čínských diplomatických demarší to stejně vůbec nic znamenat nebude.

***Jiří Paroubek***